

Позакласне читання.

Юрій Мушкетик
«Літній птах на зимовому березі»

Майстер прози

Юрій Мушкетик — визнаний майстер сучасної української прози. За три десятиліття літературної праці ним опубліковано більше десяти романів, низку повістей і збірок оповідань, написано кілька п'єс. За роман «Крапля крові» автора відзначено Республіканською премією ім. М. Островського (1965), за роман «Позиція» — Державною премією УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1980). Був членом КПРС.

Моя батьківщина - Чернігівщина

Народився Юрій Михайлович Мушкетик 21 березня 1929р. в с. Веркиївці на Чернігівщині. Батько працював тоді вчителем, мати брала участь в організації перших созів, потім багато років очолювала колгосп. Уже з дитячих літ майбутній письменник пройшов звичну школу сільського виховання.

Вплив війни на творчість Юрія Мушкетика

Дитинство Ю. Мушкетика, як і інших його ровесників, було жорстоко обірване війною. Особисті враження про ті драматичні часи згодом ляжуть в основу повісті «Вогні серед ночі» (1959), знайдуть відображення в ряді воєнних новел Ю. Мушкетика, немало прислужаться в написанні «окупаційної», «партизанської» частини роману «Жорстоке милосердя» (1973). А нелегкі повоєнні роки в житті поліського села (і авторовому власному) стануть предметом зображення в повісті «Чорний хліб» (1960), що утворює своєрідну діалогію з повістю «Вогні серед ночі».

Університетська освіта

1953р. Ю. Мушкетик закінчує Київський університет, потім ще три роки навчається в аспірантурі при кафедрі української літератури.

Перші кроки в літературній діяльності

Літературний дебют Ю. Мушкетика припадає на 1954р., коли «Радянський письменник» опублікував його перший твір — повість «Семен Палій». Тоді ж вона вийшла друком у перекладі російською мовою в журналі «Дружба народів» і окремим виданням у видавництві «Молодая гвардия». Повість була прихильно зустрінута критикою і читачем. Однак і в композиції твору, і в обрисовці персонажів ще відчувалась недосвідченість автора. Згодом Ю. Мушкетик істотно доробить повість — новий її варіант опубліковано в двотомнику його творів («Дніпро», 1979). Письменницька недосвідченість деякою мірою позначилася і на історичному романі «Гайдамаки» (1957).

Редакційно-журналістська робота

Серед факторів, які сприяли зверненню письменника до сучасності, її «гарячої» проблематики, значну роль відіграла його тривала редакційно-журналістська робота (починаючи з 1956р., він упродовж двох десятиків літ працює в редакції журналу «Дніпро» — відповідальним секретарем, а згодом і головним редактором).

Деякі з кращих творів

Першим його кроком на тому полі став роман «Серце і камінь» (1962). А наступні твори — передусім роман «Крапля крові» (1964), почасти й «Останній острів» (1969), збірка новел «Зеленеє жито» (1965), повість «День пролітає над нами» (1967) — визначили основну лінію подальшого творчого розвитку письменника.

Цікавим свідченням дальшого творчого поступу є одна з пізніших повістей Ю. Мушкетика «Старий у задумі» (1974).

Фантастично-пригодницька повість

Досить незвичні для Ю. Мушкетика фантастично-пригодницька повість «З'їж серце лева» (1972), адресована в основному юному читачеві, та художньо-документальна — «На круті гори» (1976). В першій — печерні леви, мамонти, низка пригод, що трапляються з нашими далекими пращурами десь у часи середнього палеоліту, і їхня боротьба за те, щоб стати людьми, їхнє людське самоусвідомлення. В другій мовиться про видатного вченого В. М. Глушкова.

Романи і повісті

Новим витком у розвиткові таланту Ю. Мушкетика стали романи й повісті 70 — 80-х років — «Жорстоке милосердя» (1973), «Біла тінь» (1977), «Смерть Сократа», «Біль», «Суд над Сенекою» (1978), «Позиція» (1979), «Вернися в дім свій» (1981), «Віхола» (1982), «Рубіж» (1984), «Обвал», «Жовтий цвіт кульбаби», «Сльоза Офелії» (1985), «Яса» (1987).

Актуальність творів Ю. Мушкетика

Перу Юрія Мушкетика належить низка творів, які відбивають історичний розвиток держави і роль особистості в ньому. Автор продовжує плідну працю на літературній ниві, створюючи глибокі образи, продовжуючи пошуки нових форм і засобів вираження важливих проблем сучасності, зробивши основним об'єктом дослідження людину. Письменник прагне відбити різні періоди життя суспільства, розглядає різноманітні життєві ситуації, показує різні соціальні верстви населення. Він пильно спостерігає за дійсністю, тому герої його творів такі реальні, а проблеми, яких він торкається, такі актуальні.

Домашнє завдання:

- Опрацювати поданий матеріал.
- Прочитати Юрій Мушкетик «Літній птах на зимовому березі».